

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Annvæ Rheni Svperioris. Anni M.DC.LII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67908](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67908)

252 ANNŪÆ RHENI SUPER.
ANNŪÆ RHENI SUPER-
RIORIS. ANNI M. DC. LII.

I. **T**Enuere Superioris Rheni
Provinciam hoc anno 1652.
Patres 161. universe vero una
cum his Socij 278. Illustrissi-
mus Fuldensium Abbas, & Princeps hoc
anno firmatâ in secuturas ætates beneficen-
tiâ Scholas Fuldenses adjuncto Logicæ Pro-
fessore voluit auctiores; id quod ajunt non-
nullos porrecto libello supplici avertere, vel
intervertere machinatos.

§. I. *Fidem Catholicam hoc anno am-
plexi.*

2. Ecclesiæ Catholicæ albo recenter ad-
scripti sunt Herbipoli 57. Heiligenstadij 68.
omnes passim 242. quos inter Iudæi tres; &
ij qui sequuntur. Moguntia gravem jam
ætate virum caduca valetudo in lectum ab-
jecerat. Hunc noster hætenus per annos
facile triginta obstinatè pervicacem, & nec
uxoris Catholicæ precibus, nec aliorum e-
xemplis, monitisve quicquam dantem, qua-
si aliud agens invisit, ad preces, & contri-
tionem hortatur, & contritionis formulam
idoneis verbis ad SS. TRINITATIS personas
directam recitat: quâ ille toto corde emol-
litus

litus in suspiria erupit & lachrymas & deniq; in fidem sanctam pronus, instructus, Ecclesie per Sacramenta, & demum æternitati, authoratus, plaudente Vrbe, Catholicus in pace dimissus est ad quietem æternam.

3. Herbipoli pertinax hæreticus, lecto affixus, eo die, quem sibi supremum credebat diluxisse, persanctè recepit, se, si ab hoc vitæ discrimine liceret evadere, ad Catholicos transiturum. Dixit, & repentè facilius, intra biduum integrè habuit; ac promissi tenax, fidem sanam ac sanantem amplexus est.

4. Heiligenstadio ad agram hæreticam accitus noster, ubi ultrò volentem Catholicâ doctrinâ, deinde Sacramentis instruxit, illa inde nullum verbum amplius elocuta, brevi, arcano divinæ benignitatis Sacramento, extincta est.

§. 2. *Sacramenta.*

5. Sacræ mensæ accumbentium numerus hoc anno circiter 157. millia: eorum vero qui novo examine annos præteritos prolixâ instituta exomologesi repetivè, 300. Unusquispiam Herbipoli unâ concione auditâ quâ noster divinæ misericordiæ infinitatem explicabat, accessit, & fassus est se ob-

R

laten-

latentem sceleris cujusdam vomicam, cum illam nec pati nec aperire posset, sibi mortem voluntariam conscire voluisse idq; hausto veneno tentasse. Verum veneni vim desperato suo consilio minime respondisse, Nunc ergo se ad laudatam illam misericordiam accurrisse. Dixit, & se à peccatorum veneno expedit.

6. Ibidem divina mysteria in quodam in libertatem à dæmonis manibus asserendo vim præsentaneam ostendere. Dæmon in retro carcere à 25. captivis tabescentibusq; militibus invocatus atro vultu præcellus, supercilio & prægrandibus pedum ac manuum unguibus formidandus; Dabo, ajebat voce horrendâ, quam quæritis, libertatem, si stipulatione fidei pollicebimini vos per anni spatium sacra nulla adituros; & meos fore, quibus quibus interea vitâ fungi contigerit. Astipulantibus illis, ex occa rusticâ occatorium è ferro dentem muro perfodiendo dedit. Magno id ac redeunte in orbem labore factum: & illi se fune de laceris texto è præaltâ turri demisere, radice quoq; à stipulatore porrectâ quâ hostium oculis non paterent. Tum in quadrivij centro circulo conclusos interrogavit, num pactiorem rescissam vellent; & non rescindentes dimisit. Eorum unus Herbipoli operam

peram suam aurigæ addixit, præsentem semper sibi dæmonem signis non dubijs persentiscens, & animi semper anxius, ac somni expers ad jurandum verò atq; blasphemata verba insaturabiliter pronus, & equis ipsis plumbeo quodam corporis pondere, quo se gravari magnoperè sentiebat, gravis, atq; sævitiâ immodicus. Quocirca miseri equi sub hoc dæmonis mancipio strigosi semper macieq; confecti sudore perpetuo anhelebant, etiam dum currum onere alio vacuum vectarent. Fuit, cum auriga nocte quadam hunc famulum in equos atrociter furentem malè feriatum aliquid in illo suspectans, ecquid esset, interrogavit. **A** DEO id fuit, quod homo desperatus, cui venienti mortem machinabatur, jam percontanti torum, id quod erat, aperuerit. Instare nempe jam terminum pactiois, ac se vehementius ab illo genio infestari. Tum eâ quâ poterat lenitate miserum perpulit, ut scelus in Sacramento pœnitentiæ aperiret. Paruit ille, ac radicem pacti tesseram jussus, in Mœnum dejecit: quæ, licet parvula, tamen fragore magno aquas turbavit quasi prægrandis lapis ex alto in flumē decidisset. Ipse verò è vestigio ita ab infelici genio toto corpore est concussus, ut per triduum largo sanguine effuso animam quoq; putaretur

cum sanguine eiecturus. Sed Sacerdotis demum nostri sedulâ curâ, rerum sacrarum, imprimisq; Sacramentorum pœnitentiæ ac Eucharistiæ usum urgente, ita sibi est restitutus, ut se dæmonis mancipium fuisse doleat, & non esse gaudeat; & ad consilia facilis, magno quieti animi solatio neglecta sacra nunc adeat, ut præterita damna, qua potest, resarciat.

7. Moguntiæ, ac Selestadij novum, & amœnum spectaculum parvulorum ad pœnitentiam, & Angelicum panem primùm admissorum, spectatorem populum suavissimè recreavit: qui ferè fructus est catechismi, qui traditus est locis varijs facile quinquagenis, Moguntinis tironibus ad duodeviginti loca ultrâ citràq; Rhenum excurrentibus, & quâ verbo, quâ decorâ modestæ frontis compositione multæ messis ubertate felicibus. Arq; illud est potissimum adsrudes animos divinis mysterijs frequentius imbuendos instrumentum, quòd observatu planè dignâ hujus Provinciæ consuetudine sit receptum, ut vix ullum nostrorum domicilium adeò sit exile, unde plura, eaq; palmaria & quæstiosa lucra longè ac latè non emanârint, rerum, quæ dicuntur & aguntur, scopo semper ad Sacramentorum frequentiam persvadendam intento.

8. Fæminæ veterum conscientiam delictorum, & horrendis dæmonis peccata per exaggerationem omnem objectantis, ac extrema funestâq; svadentis insultibus agitæ, abjectis ultrò quærendæ mortis intemperijs, per Novitij cujusdam verba illuxit DEVS. Cùm enim illum de admirabili Eucharistiæ vi contra dæmonis turbamenta dicentem audisset, illum domum rediturum in via statuit opperiri. Vbi ad venientium tironum pedes totis genibus, & manibus in cælum supplex, quid à conscientia, quid à dæmone pateretur aperuit; & Sacramenta svadentium secuta consilium, ac deinde ut in S. Josephi honorem per novem dies quotidie novies orationem Dominicam & Angelicam Salutationem pronunciaret persvasa, comprecantibus pro afflictâ etiam Novitijs, se tandem sensit quieti sanctissimæ atq; pulcherrimæ restitutam.

9. Huic inter Sacramenta persanctè crebrius adeunda educationi, ac huic pani Virginum debere se agnoscit nuperam suam gloriam Aschaffenburgensis Virgo, quæ ad Nostrum conscientia suæ ductorem anhe-la nuper accurrit, & quid esset consilij capiendum contra impudicos immundi spiritus emissarios petivit. Nam se à propudioso id genus lenone ad scelus expetitam, cùm

ille domi solam reperisset. Varia verborum, & munerum lenocinia obtulisse, atq; adeo in collum catenam etiam auream iniecisse. At sibi ea, quæ jam inde à suæ rudimentis infantia à Nostros audierat, occurrisset, ideòq; se domo in viciniam, ut blandimenta & vim evaderet, fugâ proripuisse.

10. Hagenoam ad Nostros integri militum manipuli se se ad Sacramenta contulere ad illa deinceps crebrius usurpanda hoc terrore compulsi. Militem turbatiore animo foris inambulanti ad commilitium invitavit, & adscivit nigro equo vectus, armatus, & prolixè barbatus dæmon. Persvasum, ad equum admisit. Aiebat miles, rum se à mentis potestate alienum, quo vel quâ raperetur, ignorasse. Tandem sibi restitutus, rogat: Ecquò tandem tam difficili equitatione se raptet potius, quàm vehat? cùmq; ille quo vellet se ducturum diceret, neq; tamen minore furore miserum per vepreta, & avia inviàq; raptaret, cœpit iste id quod erat odorari, & ad Crucem proximam, fortè obviam, sublatâ voce JESVS MARIA exclamavit, equo statim ac ductore à conspectu dilapsis. Tum hic inter multam noctem exterreri metu, & pro consilio rosarium capere, ac luminis cujuspiam conspecti.

cti.

cti ductu ad pagum iter intendere: unde à
 rustico ad suos perductus est. ubi Nostris e-
 vocatis rem pertexuit, & horridum quid-
 dam spirante vultus pallore, perfossam au-
 ricularum ostendit, neq; gravatè, ut contra id
 genus terriculamenta Sacramentorum asy-
 lum capefferet, est persuasus, atq; à trepida-
 tione quievit; commilitibus quoq; rei ad-
 mirabilitate timoreq; percussis, & jam ad
 sacra mysteria confertim Hagenoam cur-
 rentibus.

§. 3. *Sanctissima V. Deipara.*

II. Herbipoli audierat ancilla Nostrum
 illustre quoddam MARIANÆ erga suos pro-
 videntia ac benignitatis exemplum narran-
 tem, & menti probè impresserat, illam in-
 deploratis quantumvis rebus suis clientibus
 non deesse. Dixit postea se id luculenter
 expertam, quando mello gramine, quod
 dorso gestabat, & ad interquiescendum
 deponere parabat, onere prægravante detra-
 cta in fossam aquæ plenam supino casu præ-
 ceptis aquis & suo pondere implicata, exem-
 pli auditi memor, voto ad B. V. facto, se sta-
 tim à vinculis expeditam, sursum emersisse
 advertit, ac implorato Sacerdotis fortè tran-
 seuntis auxilio, accitis ab illo alijs per de-
 missas trabes & funes incolumis est extra-

260 ANNVA RHENI SVF.
sta, & cereos, promissum Virgini Deiparae
anathema, tulit sospes.

12. Hagenoensis Consul ait, se voto ad
vallem nostram MARIANAM nuncupato, fi-
liae per morbum epilepticum usu manuum
ac pedum destitutae, sospitatem impetrasse.
Ibidem famina filiam prius valentem vidit,
quam votum impleverit. Puella Ringa-
vensis nostrae Deiparae beneficio à morbo
desperato tabida, vigorem ac vires recepit.
Nostris svasu, instituta à Daslandensibus ad
BV supplicatio, illud obtinuit, ut in ipso
templi limine nuncius, & literae à Palatino
adfuerint, quae illis id quod à 30. jam annis
petebant magni momenti negotium, tan-
dem concedebant, tanto maiore omnium
exultatione, atq; adeo acclamatione coor-
tata, quanto major impetrandi necessitas rei
per tot annos & impensas petita, tamq; da-
mnosam repulsam negatae liquido ab omnibus
cernebatur.

13. Badenae in templo nostro Sacramen-
tis refectus quidam, facta voti sponsione ad
BV. Laureranam, acerbum cruris ulcus
confestim fluere, seq; itineri paulo post
idoneum miratus est, & laturus. Eiusdem
voti religione se obstrinxit opifex tiro, in
Saxonia fere fide Orthodoxa exutus, & à
rusticis misere spoliatus, & vulneribus one-
ratus.

ratus.

ratus. Atq; huic adscribere se dixit nostro, quod vivus evasisset. Ajunt ad MARIANAM nostram vallem beneficiorum famam excitos etiam hæreticos advolasse.

14. Illud ad exemplum constantiæ faciet quod Fuldæ nobili adolescenti accidit. Is jam cubitum concesserat, somnum etiam auspicatus, cum boni Angeli foret instinctu excitatus, & neglecti per inconsiderantiam eo die Rosarij MARIANI memor, strato extemplo exiliit, ac se Rosario perlegendo accinxit. Interea Superior lecti tabula, seu cælum ligneum, magno impetu ac pondere in lectum corruit, certo juvenem exitio oppressura, nisi pium erga DEI Matrem constanti quotidie penso colendam studiû illum è lectulo evocatum discrimini subduxisset.

§. 4. *Sodales.*

15. Scholasticorum Sodalitia Nostri administravere 24. aliorum 19. Spiræ Sodalium mentes sua ut bona nôrint juvenis unus casu exacuit DEVS. Is ob nuptias heterodoxæ viduæ promissas, fidem & Virginem cæli Reginam defertum ibat, jamq; ad cætum Sodalium infrequens & frigidus ventitabat prodente se veneno, quod impuro pectore altè combiberat, surdus ad monita.

262 ANNVAE RHENI SVF.
nita. At breve tempus interfluxit, cum
vegetus ille flos corporis repentinâ invale-
tudine prostratus intra tres non omnino
dies in mortem funestam attonitâ in DEI
pœnam omnium admiratione contabuit.

16. Heiligenstadio Sodalis Angelicus pu-
er innocens, dum agrum in pago Matrem
inviseret, nec aliam illi à se opem afferri pos-
se perspiceret paratum se obtulit bono Deo
ad mortem pro Matris vitâ oppetendam, &
exomologesi factâ Matrem divinæ provi-
dentiz impensius commendavit. Et vide-
tur exauditus: nam redux ad studia, subitâ
morte extinctus est, & magno Sodalium
studio honorificè tumulatus.

§. 5. De S. P. Ignatio.

17. Et spiritum exercitijs, & corpora plu-
rium manifestis beneficijs recreavit etiam
hoc anno S. Fundator noster. Mirum præ-
alijs est illud Herbipoli, ubi votum ad Igna-
tium pro salute Matris, ac prolis, tantisper
dum baptizaretur, vitâ, svadenti Nostro, Ma-
ter puerpera lubens annuit. At post mul-
ta, expirâsse jam fatum obstetrices, puerpe-
ra, & medici pronunciabant. Membra-
tim ergo ut extrahatur decernitur. Sed
primum non nisi tenera infantis caro frustra-
tim decerpi & extrahi potuit, magnâ dein-
de

de plurium connitentium vi totum extra-
ctum corpusculum, sed laceratum miserrime atq; convulsum, eoque ne Matris, aliorumq; oculos offenderet, humi in angulum abjectum est, intentiore curâ in servandam puerperæ vitam accuratè conversâ. Conjectis fortè deinde in faucium illud carnis frustum oculis, manifesta vitæ signa deprehendunt; & præsens Medicus infantem sacro fonte lustravit. Vixit infans ferè horas septem. Quare ad Sacellum quoq; delatus est, & omnia, quæ in baptismo erant ommissa, ritè suppleta sunt. Mirum id omnibus visum, quod Mater sibi probe præsens, in laniênâ illâ nec animo linqui, nec doloris quicquam sentire sit visa, cum infans avelletur. Magna in omnes admiratio, & glifcente voti à puerperâ facti famâ, ingens erga Sanctum fiducia concepta est, atq; admirabilis in Sanctis suis divinæ dexteræ benignitas lætis vocibus collaudata; puerpera vero haud ita multo post valuit, & vota exolvit.

18: Aschaffenburgi una quædam voto adstricta, ut quotannis die S. Ignatij sacrâ synaxim adiret, hac vice nihil referre rata, si in proximè sequentem alterius ordinis solennitatem differret, ait se mox vindices negligentiz dolores persensisse; ac fidelitatis

accu.

264 ANNVAE RHENI SVF.
accurationem deinceps majorem se habi-
turam promisit. Teneretiam ex Herbipo-
lensibus Scholis parvulus, nescio quibus
terroribus quatiebatur & tabescebat: Ac-
ceptis à Patre conscientia suæ arbitro S. P.
Ignatij reliquijs terrores absistere, ac vires
robúrque corpusculo redire advertit.

§. 6. *Prava consuetudines extirpata.*

19. Videtur Rhenana hæc Superior Pro-
vincia eam, quam à S. P. Nostro particularis
examinis rationem accepimus, quasi popu-
latim ad Vrbes & populos extendisse, tan-
quam si tota una Civitas unus quispiam ho-
mo foret, cui per Urbicum quoddam exa-
minis particularis studium opera esset circa
vitium quodpiam proffigandum intentius
adhibenda. Quidam in excindendo im-
purarum consuetudinum senticeto impen-
sius laboravere: unde à pellicaru, & id ge-
nus laqueis explicati 150. Alijs laboris ve-
luti scopus fuere odia cum aliorum rum-
conjugum, in benevolentiam mollienda:
& 30. dira id genus odia extincta sunt.
Aschaffenburgi vir ætate, officio, prudentiâ
primarius implacabili odio exarsisse in ge-
nerum dicebatur. Is ad nostrum triclini-
um unâ cum eo, quem obstinatè oderat, in-
vitatus, prius in templo adfuit concioni,
ubi

ubi Evangelio materiam suggerente de odijs ex animo profligandis Nostrum acriter dicentem audivit, animo factus jam mollior. Neq; prius inde pedem extulit, quam voti religione adjectâ decerneret, exemplo salubri, & publico, in ipso triclinio sub tempus prandij pacem cum genero amicitiamq; inire. Adfuit prior gener cum altero ejusdem soceri genero; tum & socer; qui, facto silentio, Nostris, & hospitibus novæ rei expectatione suspensis, graviter & dolenter de pertinaci suo odio questus, id quod in templo audierat, animoq; conceperat magno verborum pondere suspirans, lachrymansq; narravit, & exaggeratâ illâ suâ rabie, se non mentis ignaviâ, sed Christi, & unicæ suæ salutis amore veniam flagitare testatus, ad generi pedes in genua suppliciter provolutus, manantibus ubertim lachrymis, veniam petijt, dextram fidelis amicitix tesseram porrexit, genero rubore suffuso, & omnibus affatim annuente, Nostris ad scenam illam raræ virtutis admiratione, ac laude prosequentibus, nonnullis etiam collachrymantibus.

Badensium conciones, & catecheses injurandi, maledicendi, & saltandi libidine infringendâ sudavère. Alij ursère jejunia indulgentias alij, alij religiosius colendæ Virgini

nis

nis Matris modum: Hagenoæ in conser-
vando Urbis Catholicæ avito ardore anti-
quóq; decreto, quo nemo non Catholicus
illâ Civitate donatur, cum jam seu dolo, seu
pecuniâ res vergere in pejus inciperet.

20, Conciones etiam selectis ad mores
in theatrum datis historijs adjunctæ. Exi-
mios animorum motus fecit Herbipolensi-
um calva ad epulum à nepote Leontio po-
litico invitata; quæ in offeâ mole se stitit,
se ejus avum dixit, Deum, Beatos, inferos,
pœnas, præmia, eâq; omnia æterna esse dixit,
& impium nepotem ad æternitatem aspor-
tavit.

§. 7. *Quædam de demone impositore.*

21. Præter ea, quæ de hoc argumento
hic dedimus, Moguntia contra vereratoris
insidias pugnatum. Et vicit egregiè vidua
quædam, rei q; seriem Nostro Patri aperuit.
Hanc mærore ac solitudine in orbitate ac
egestate suâ à mariti obitu tabescentem, &
in lecto ægram, holosericâ primum, tum
militari veste, tandem mariti specie tectus
adoritur. Jam illi antea bis dixerat, malle
se perire, quàm illius opibus adjuvari. At
sperabatur mariti imagine facilius capienda.
Ergò fictus ille maritus conjugii viduæ car-
pionem porrigit, nitidiore in lance, ut co-
medat,

medat, & aurum sub lecto liberaliter effu-
sum monstrat, ut capiat, læte deinceps lau-
tèq; in quiete victura. Sed sagax mulier
impostoris illecebras advertit, & illum ter-
tium fugatum, desperare victoriam docuit,
nec reverti.

22. Alius quoq; vicit ibidem feliciter.
Adolescens is erat, qui solus ruri obambu-
lans nefarij genij apparitionem discriminis
adeo plenam sensit, ut à carnis illecebris
præter modum incrementibus propè ad fla-
gitium usq; si adesset occasio, irritatus, idq;
non semel, fere corruerit. Sic delusum, &
non admodum advertentem, iterumq; pro-
num ad sordes, & solum, foris dæmon ado-
ratur. Nam fortè in ipso æstu en adstat il-
li ex improvise venustum in specie fæminæ
haud ignotæ spectrum paratum ad facinus:
sed juvenis ad improvisam speciem veluti
fulgure conterritus in hæc ipsa verba ex-
clamat: JESV bone! quid est hoc? Unde
tu huc ad me? Et omnis illa lascivæ pul-
chritudinis umbra evanuit, ac juvenem ad
confessarij consilia paratiorem reliquit.

23. Ibidem cuidam callidus ille anima-
rum hostis funem, ac mortem persvaserat.
Et ibat ut periret. Verùm Noster boni An-
geli ductu illi fortè obvius illum ab enormi
cogitatione avertit. Id quod cum duobus
Molshe-

Molshemij quoq; perfectum, duobus item alijs ab initâ cum inferno pactione abductis.

§. 8. *Elogia mortuorum.*

24. Primus è Spirensi Collegio 11. Junij repentino ablatu nobis est P. WILHELMVS CVLMAN, Electori Moguntino Joanni Surcardo à consilijs, olim; postea viduus, relictis honoribus Societatem amplexus, pietate, obedientiâ, paupertate, ac morum sva-
vitate domi & foris præluxit. Eodem die Moguntia SEBASTIANVS KELLERMAN Coad. 4. dierum tiro, Sacramentis ritè procuratus, apprehensâ Crucifixi effigie, ac sermo MARIANO quos in Sodalitate didicerat rhythmos mirâ voluptate canens, & Regina cœli latere ora pro nobis Deum, sæpius ingeminans morti svavi solutus est.

25. Herbipoli 5. Octob: sublatus est P. HENRICVS SILESIVS 4. vot. Prof. multa in illo industria Collegio Hagenoënsi, non paucas utilitates, easq; mansuras, peperit. Animus illi ad ardua nunquam defuit. In perferendis item acribus igneisq; ac intestinis doloribus fortitudo. Illud verò fortè singulare videri possit, quòd erga Superiores eâ semper tum reverentiâ, tum benevolentia fuerit, ut si quid fortè invidiæ in illos redun-

redundare posse videret, id ille lubens in se ultro inclinaret, derivaretq;

26. P. JOANNEM HOFFMAN Molshemij Calendis Novemb: hydrops longior suffocavit, morum, ac docendi, missionumq; gratia eximie commendatum.

ANNVÆ PROVINCIÆ
SARDINIÆ. ANNO
M.DC.LII.

§. I. *Novum Collegium.*

1. **D**Vcentos & quinq; Socios hoc anno pluribus gloriose confatali aluit Sardinia Provincia: cui etiam superatis tandem difficultatibus novum Olienense Collegium accessit, Angelo Salis, perillustri viro fundatore; connitente quoq; varia qua primariorum qua plebejorum liberalitate. In primo fere hujus Collegij seu flore, seu fructu, sunt multæ Virgines, quæ auditis pudicitia ac Sponsi JESV laudibus, immortalis Sponsum præoblatis connubijs elegerunt; non paucis etiam è Scholasticâ juvenute religiosæ vitæ tirocinio transcriptis.

§. 2. *Concionum fructus.*

2. **C**oncionum ardor multos ad Sacramenta